

עלי מרפא
שער הגליון
יין הונגרי
למעשה
בני היכלא

עסק מוצלח
התורה האישית
תמימות ופשיטות
מעשה מבעל תפילה
משמד לרצון

דרכי נועם
רוא דשבת
כוכבי אור
עומק המרשה
חנך לנער
שאל בני
הלכה פסוקה

התורה הזמנית:
תועלת הצדקה
לימוד תורה בשבת
לדיות בשמחה תמיד
הלאה כדי להרחיב
משתתפים רווחים
כונת המצוות
ניקוי בגד בשבת

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

מחפש עסק מוצלח? תדבר בכל יום עם חבר בעבודת ה'.

ב"ה יום ב' יתרו תקצ"א

--- כמו שנקל המשא ומתן של היצר הרע הוא עם האדם כמו כן צריך האדם לעשות נגדה ושיהיה כל משאו ומתנו רק בתורה ותעלה ושיהיה ביתו לבין קונו ושיהיה עם חבריו ועם רבו, לתן ולשוא רק בעסק זה.

פי צריכין להזר מאד לקיים מה שכתוב בתורה ואתם תהיו לי ממלכת כהנים, להאיר על עצמו השלש נקודות, דהיינו לדבר ביתו לבין קונו להאיר הנקודה הקדושה מנה ובה, וכן לדבר עם חברו ביראת שמים כדי שיהיה זה בזה הנקודות טובות שיש בכל אחד מה שאין בחברו, וכן לדבר עם רבו וכו' לקבל הנקודה הכללית וכו'.

וצריכין לעסק בזה הרבה בכל יום ויום ושיהיה כל עסק משאו ומתנו של כל אחד ואחד רק בזה, פי חוץ מזה הכל הכל, הכל הכלים, הכל נדך אין בו משט.

ועשים לבך היטב ויראה פמה וכמה באים השתופים ועלכם בכל יום ויום לחזק בכל פרטי המשא ומתן שלכם. אם האמנים עושים מלאכתם כראוי, ואם כבר עבדו כמי שיתנתם וכו', ועשאו מיני פרטים רבים אשר כל היום חולף בזה, וכן הוא פה ובכל המקומות בכל עסקי המשא ומתן שהוא רק חיי שעה.

ואין לא נלמד אלים קל וחומר פמה וכמה צריכים לשוא ולתן ביתו לבין קונו ועם חבריו וכו', להשבח ותחבולות ולבקש עצות וכו' אין להוציא מקל רע ולמצוא חיי העולם, חיים נצחיים נעימות בימינו נצח אשר הבקשה והחפוש בעצמו והמשא ומתן בזה בעצמו יקר מאד אפילו אם נדמה שאין מוצאין כלל, מה שאין פן בשאר משא ומתן.

חק ולא יעבוד

יום	יום לחדש	מספר	ליקוטי מוהר"ן קמא	ליקוטי מוהר"ן ח"ו	משנה ברורה ח"ב	דף דיומן סטנדרין
שבת	כד	צ:	רה	רה	רנה	סז
א	כה	צא:	רו	רו	רנד:	סח
ב	כו	צא:	רי	רה:	רנה:	סט
ג	כז	צב:	רי	רה:	רנה:	ע
ד	כח	צב:	רט	רה:	רנו:	עא
ה	כט	צג:	רי	רה:	רנו:	עב
ו	ל	צג:	ריא	רה:	רנו:	עג

התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן חלק ב' תורה ב' - ד'

עיון

מה רוצים ממני?

מי היא התורה האמתית? זו של הצדיקים או דווקא זו של האנשים הפשוטים?

שיותר.

כך שישנה 'תורתו' של היהודי הפשוט, שואב המים וחוטב העצים. וישנה 'תורתו' של משה רבינו ושל רבי עקיבא. שניהם שייכים ל'תורת השם' שאין לה גבול ומדה; אבל בהפיכתם ל'תורתו' הפרטית - ישנו הבדל גדול ועצום בין תורתו של זה לבין תורתו של האחר.

אם משה רבינו יחיה עם 'תורתו' של שואב המים - זו לא התורה האמתית, כי היא לא שלו. ואם שואב המים יחיה עם תורתו של משה רבינו.

נעשה ונשמע

בכדי שתורת השם תהפוך ל'תורתו' האישית של יהודי, היא חייבת להתאים בדיוק לו. אי לכך אין שום מקום ואפשרות לדלג שלבים ולקפוץ מדרגות. ייתכן שמבחינת הביצוע זה יצליח, אבל זה לא יהפוך להיות 'תורתו' של אותו מדלג על ההרים ומקפץ על הגבעות.

בכדי שזה יקרה, צריך ללכת משלב לשלב ומדרגה לדרגה. וכל שלב ודרגה מורכבים משני חלקים: נעשה ונשמע. 'נעשה' - הוא המעט שמתאים לי ולדרגתי, שאותו אני כבר יכול לעשות ולקיים, באהבה בשמחה ובטוב לבב. 'נשמע' - הוא הרצון וההשתוקקות והתפילה לשלב הבא, שעדיין אינו שלי ולא מתאים לי, אבל אני רוצה אותו ומשתוקק אליו.

כך חי יהודי. הוא 'עושה' את מה שהוא יכול, ו'שומע' את מה שעדיין לא. בינתיים הוא רוצה, מתפלל, וממתין עד שיקבל את זה. משיקבל את זה, נמצא שמה שהיה עד כה עבורו 'נשמע', הופך להיות 'נעשה'. וכעת, יש לו 'נשמע' חדש; הוא כבר יכול 'לעשות' מה שעד כה לא היה מתאים לו, ובמקביל כעת הוא מתחיל 'לשמע' משהו חדש שעד כה אפילו לא היה פנוי לשמוע. כך שוב ושוב מדרגה לדרגה.

מה היא אם כן התורה האמתית? התורה שלך! אם משה רבינו יחיה עם 'תורתו' של שואב המים - זו לא התורה האמתית, כי היא לא שלו. ואם שואב המים יחיה עם תורתו של משה רבינו - גם זו איננה התורה האמתית, כי היא לא שלו. רק מה ששלך, זו האמת. ה'נעשה' שלך וה'נשמע' שלך. נעשה ונשמע.

התורה יש בה פלא עצום. מצד אחד היא מתאימה ליהודי הכי פשוט, ומצד שני יש בה די גם בשביל הצדיק הגדול ביותר. השאלה היא אם כן: מי היא התורה האמתית? זו של הצדיקים או דווקא זו של האנשים הפשוטים?

וביתר חידוד: אם התורה האמתית היא זו ששייכת לדרגת הצדיקים, אם כן מי שקצת פחות מהמדרגה הגבוהה הזו, בעצם אינו 'מספיק'. כל שכן מי שהוא ממש פשוט, ורחוק מאד מאותה דרגה. ואם כן, רוב רובו של עם ישראל, אינו מספיק טוב ולא לגמרי בסדר - לפי התורה. ואם ההיפך הוא הנכון, והתורה 'האמתית' היא זו שמתאימה ליהודי הפשוט, אם כן בשביל מה צריך יותר מכך?

שתי תורות

בכלל יש להבין: האם התורה היא של ה' או שלנו? ברור שבמקורה התורה היא תורת ה', אבל לאחר שקיבלנו אותה - האם המשמעות היא שהיא הפכה להיות שלנו; או שהיא נותרה תורתו של ה' יתברך, אלא שיש לנו הרשות ללמוד אותה ולהשתמש בעצותיה?

התשובה היא: גם וגם. אותו פסוק מזכיר את שניהם יחד: "כי אם בתורת ה' חפצו, ובתורתו יגהה יומם ולילה". זהו האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, ולא עמד בדרך חטאים ולא ישב במושב לצים, אלא זכה להיות עוסק בתורה. אבל באיזו תורה? לא ברור. מצד אחד 'בתורת השם' ומצד שני 'בתורתו'... הכיצד?

ה' יתברך הוא אור אין-סופי, וכך גם תורתו. היא ארוכה מני ארץ ורחבה מני ים, יש בה עומק ורוחב וגובה אינסופיים, וככל שאתה ממשמש בה אתה מוצא בה טעם חדש. היא הייתה שלימה קודם שניתנה לנו, ונותרה שלימה גם לאחר מכן. כדברי הבעל שם טוב על הפסוק "תורת ה' תמימה" - שהתורה עודנה 'תמימה' ולא נגענו בה מאומה, גם לאחר אלפי שנים שאנו עוסקים בה, ומליארדי חידושים שהתחדשו בה.

כשקבלנו את התורה, קבלנו את הכח והיכולת שהתורה תהיה 'שלנו'. לכל יהודי יש את 'תורתו', שהיא מצד אחד חלק בלתי נפרד מהתורה השלימה שהיא 'תורת השם', אבל יש בה מימד חדש ומאד מיוחד, משהו אישי לגמרי לאותו יהודי. תפקידו ותכליתו של יהודי, הוא ש'תורתו' שלו תגדל ותתרחב, תעמיק ותגבה, ככל שאפשר וכמה

תמימות ופשיטות

רבי נתן טרם הסתלקותו התאנח - כך סיפר ראבר"ן - ענה ואמר 'מה חושבים אתם, מדוע מתאנח אני? כלום מעטתי בתורה ותפילה, הרי שמרתי על הזמן ככל שהיה ביכולתי. מתאנח אני על שמא לא יצאתי ידי חובת התמימות ופשיטות של רבינו.

בענין זה צריך לדבר הרבה, אודות רבינו בעצמו, רבינו היה הרי חכם דקדושה, עד שרבי הירש לייב מאליק התבטא עליו שהכינוי 'ויחכם מכל האדם' הוא קטן בשבילו. בכל זאת היה דרכו של רבינו אך ורך דרך התמימות והפשיטות. כל עצה של רבינו אם מקבלים אותה בתמימות ופשיטות, כפי שנמסרה ונאמרה לנו, אזי יש לה את ה'חן' האמיתית שבעצה, אם רוצים לשנות מעט [עפים גיבן א דריי] הפסידה כבר העצה את התמימות והפשיטות.

על זה התאנח רבי נתן שמא לא יצאתי ידי חובת אותה תמימות ופשיטות. רואים אנו שב'חסידות' שלנו מונח איפה איזשהו דרך אחר, דרך של תמימות ופשיטות.

ועל זאת יתפלל כל חסיד, לזכות לתמימות עם אמתך, שלא לשנות ולצחצח [באפיצן] במשהו חלילה בענין רבינו, אלא כמו שרבינו אמר, כך אני רוצה לקיים. רבינו הרי אמר שצריך לשפוך את הלב לפני השי"ת, אסור לעשות בזה שום שינויים, שלא לרצות לצחצח את הדיבור. כך היא העצה כהוויתו, כך היא, וכמו שרבינו שצריך לדבר לפני השי"ת כדבר איש אל רעהו.

כשהתקרב רבי נתן לרבינו בעשרת ימי תשובה, הניח רבינו ידו על כתפו תוך שהוא מפטיר ואומר 'ובנוסף לכל זה, הרי טוב מאד כששופכים את הלב לפני השי"ת כמו לפני חבר וידיד אמיתי'. הדברים נכנסו לאזניו ואז כבר ידע וחש כי עי"ז בוודאי יהיה איש כשר.

השי"ת היה בעזרו ורבי נתן כששמע איזה דיבור מרבינו, היה שומעו ומקיימו כהוויתו, ולא היה עושה בו שינוי כלשהו.

נצור לשונך הלכות לשון הרע

יש דברים שאינם הוכחות ברורות לכן אסור לסמוך עליהם לקבל לשה"ר, אבל להיות תוכחה עושים ספק, וחייבים לחקור אם אמת הדבר כדי להוכיח את החוטא לפי דיני תוכחה שיתבאר.

אם המספר לשה"ר דיבר לפני שלשה שומעים או יותר ידוע לו שיתפרסמו דבריו ויגיעו לאדם שעליו דיבר, ואם הוא משקר בסיפורו יבא אותו אדם ויריב אותו על שמפיץ עליו שמועות שקר, ומוציא עליו שם רע, לכן נזהר המדבר לפני רבים לא לשקר, מ"מ אסור לסמוך על הוכחה זו ולקבל הלשה"ר, ומותר רק לחשוש.

אם המספר לשה"ר דיבר לפני האדם שעליו הוא מדבר והוא שמע ושתק, ולא הכחישו, אף באדם שדרכו תמיד לא לשתוק כשמדברים עליו לא אומרים ששתיקה כהודאה באשמה ואסור לקבל לשה"ר, אם הוא מתנצל ומתוך התנצלותו ניכר שהלשה"ר אמת, מותר לקבל הלשה"ר [נגנות בלבד ולא לומר עליו] (קיצור הלשה"ר, ג).

י וְכָל אֶחָד מֵאַתְנָּה צְרִיךְ לְרְאוֹת שֶׁלֹּא יִהְיֶה הוּא הַגּוֹרֵם לְהַפְרִידוֹת אַהֲבָה שֶׁבִּיְנֵינוּ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה ה"ו נִדְרָן מִפְּרִיד אֶפְרָיִם, שֶׁלֹּא יִהְיֶה ה"ו הַשְּׁטָן מִרְקָד בִּיְנֵינוּ: (נתיב צדיק, מכתבי ר' נתן ב"ר יהודה, מו)

מעשה מבעל תפילה

איך לכבד עשירים?

העשירים, ולא התקשרו דרך העשירים לשורשם, למי שמשפיע עליהם הממון. כי גם 'רבי היה מכבד עשירים' (עירובין פ"ו:), אך לא מחמת רדיפתו אחר הכח שיש בממון, אלא מחמת ההתקשרות למשפיע של הממון, כי הממון בשורשו מגיע ממקום גבוה מאוד, והיה מכבד את השורש של העשירים, (ליקו"מ סי' ס"ח).

ג] ואף שיש בזה סודות עצומים, אבל אפשר להבין זאת גם בדרך פשוט. כי רביז"ל לא מזלזל במי שצריך ממון, אלא מזלזל בטעות שאין מבינים שהעשירים הם בסך הכל 'תמונות'. כי דווקא הצורך הגדול לממון, יכול להביא את האדם לקשר החזק ביותר להשי"ת. כי מי שמתבונן באופן השתלשלות הממון בעולם, והאופן בו השי"ת זן ומפרנס את העולם בחן ובחסד, יכול לבוא להתפעלות גדולה מהשגחתו, כי ניכר בחוש שממון אין משיגים בכח בלבד.

ד] והנה, אמרו חז"ל (ברכות מז.) שאין נותנים כבוד רק בבית שיש שם מזוזה. כי המזוזה היא מלשון 'זוהים', והיא סגולה להינצל מהשקר שבממון, ולזכות לעשירות דקדושה, (ליקו"מ סי' כ"ג). ובכל יציאה לעסקיו, יש לנשק המזוזה ולזכור מהשי"ת, כך זוכים לראות כבוד ה' המתגלה בממון. ולכן אסור לכבד אדם רק במקום שיש מזוזה, כי ללא המזוזה אפשר לתת כבוד רק ל'תמונה' של העשיר ולא לשורשו, (ליקו"ה ביהכ"ס א').

רביז"ל מספר על מדינת העשירות שכל מי שהיה לו יותר ממון היה נקרא בשם 'אלקות'.

וְהָיוּ לָהֶם צוּרוֹת וְפִאֲטָרְעֵטִין (דְּמוּת דְּיוֹקוֹן) שֶׁל אוֹתוֹ הָאֱלֻקוֹת (הָהֵינּוּ בְעֵלְי הַמְּמוֹן), וְהָיוּ אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד צוּרוֹת הַכֹּל, וְהָיוּ מְחַבְּקִים וּמְנַשְׁקִים אוֹתָם, כִּי זֶה הָיָה הַעֲבוּדָה וְהָאֲמוּנָה שֶׁלָּהֶם כְּנ"ל.

א] רביז"ל מספר על עוד טעות גדולה שנפלו אנשי המדינה, והוא, שהיו מחבקים ומנשקים את הצורות והתמונות, כי אם הממון הוא עיקר הכח, נמצא שראוי להעריך אותו לחבקו ולנשקו. ועד כמה שהדבר נשמע משונה, אך כך באמת המנהג בעולם, כי ניחא אם היו רק בוטחים בעשירים ומתנהגים אליהם בחנופה. אך גם בסתרי סתרים, רחוק מעיני העשירים, עושים מציאות מהם, רואים את דמותם בהערצה והערכה גדולה עד שמחבקים ומנשקים את צורתם.

ב] ורביז"ל מספר המעשה באופן שנראה כגוזמא, אך בזה אומר לאדם: 'אם אתה מעריך עשיר, אתה משונה כמו מי שמחבק ומנשק את ה'תמונה' של העשיר', ומזה אפשר להתעורר עד היכן נפל לשגעון של הממון.

אלא שהאדם שואל, ומה לעשות, סוף כל סוף צריך ממון, וכי לא אכבד עשירים והממון שלהם. אך במשל עצמו של 'חיבוק התמונות' מרומז התיקון. כי הטעות שלהם היה שהתחברו רק ל'תמונות' ולחלק החיצוני של

הליכות

שיחות ומנהגים

רמז

ביתר":

רבינו אמר לענין הרופאים ורפואותיהם: "החולאת נשארת חולאת (גם אחרי טפול הרופא), ורפואותיהם היא רק כמו טלאי".

בין תלמידי רבינו היה חלוקים בהנהגה למעשה בענין ההליכה לרופאים והשימוש ברפואותיהם, ומוהר"ג"ת היה לו את שלמות האמת והאמונה בדברי רבינו לבלי להשתמש כלל וכלל בשום רפואה. ואף שהיה חולק בחלי מעים.

פעם באיזה ערב שבת אחת היה מוהר"ג"ת בפתרון שבבב"ס, ושם היה 'שויץ באד' מרחץ זעה שמפיע על הגוף עם מקל של עלים - 'בצעעם' ושהיה שם מוהר"ג"ת והוקל לו מחליו ה'ל. ובג"ה ש'הפריץ מקל על חליו על פן סבב שוב עם הפקל של עלים ה'ל, אולם עתה התגבר עליו הפאב, והאירע לו ונענה מוהר"ג"ת ואמר: "בפעם הראשונה, קלשלא התפנתתי לשם רפואה, על פן הוועיל לי. אולם בפעם השני, קלשפבר התפנתתי לזה לשם רפואה כבר הידע לי": רק טוב

רבינו אמר: צריכים להעמיד לכל ילד פאקו (אבעבעעות) קדם רבע שנה. ואפילו אם דרים הרחק מן העיר, מחבקים לסע בעיר זה אפילו בהרף עין שיהיה גדול.

רבינו אמר: "רפואה וסגולה לזה שנגלה במחלת הקדחת (פיברע), שיקח לרפואה פוס זין וירתיחו, ואחר ההרפתקה יכניס לתוכו עשב הנקרא 'פאלין', שהוא עשב מר מאוד וישתה ויתירך ז'ר מ'מנה הקדחת".

ורבי אפרים ב"ר נפתלי שהיה מגיע מארץ ישראל מדי שנה על ראש השנה לאומאן, והיה חולה בדרך הים במחלת הקדחת היה עובר בדרך העיר ב'רסלב, וביי נחפץ קראסינישטיין היה מכוין עברו סאמענואר (מיחם) עם זין טוב והעשב ה'ל, והיה רבי אפרים שותתו ומבירא תיקו ומידי:

קלשפבר פעם רבינו בגנות הרופאים וקלקול רפואתם, אמר: "הקדוש ברוך הוא גדול כל קה, שאפילו על ידי רופא, יכול גם לרפאות":

רבינו אמר: "אין אני אוהים מהרופאים ורפואותיהם, אולם קלשפבר לוקחים רופא, שילכו למחלה הגדול

משמד לרצון

הוא התגלגל לבוקרשט הברירה, שם אין מכירים לא אותו ולא את חותנו, ושם כל רב יסדר לו גט בנקל. בעיר הגדולה התהלך בודד וללא פרנסה. הוא הגיע עד לפת לחם ממש. לאחר ששלח גט לאשתו החל לרדאוג לעתידו.

מיכל איציק (מכאל יצחק) נולד בקריווע, כפר קטן בהרי הקרפטים במחוז מרמרוש שברומניה, הוא התברך במוח מזהיר וכוח זיכרון מפליא. ימי הנעורים חלפו עליו באוהלה של תורה ויראת שמים, והכל ניבאו לו גדולות.

ברומניה פעלה באותה עת מפלגה אנטישמית בשם 'משמר הברזל', שחבריה היו צעירים לאומניים ונוצרים קיצוניים. בעצת יצרו חבר אליהם כשהוא כותב מאמרים מלאי שטנה ב'פרוניקה רומייה', עיתונם של צורדי ישראל. בפתע פתאום החלו להופיע בעיתון האנטישמי מאמרים ארסיים נגד היהדות תחת השם 'מיכאל בוטיאטול' שמשמעותו מיכאל הטבול, רח"ל, בהם הובאו ציטטות מהגמרא והשולחן-ערוך כמו "גוי ששבת חייב מיתה" וכדומה. יהודי רומניה כינוהו 'המשומד' ונטרו לו טינה רבה על בגידתו בעמו.

בן משפחה היה לו בווישווא, שהתפרנס מהנהלת חשבונות באחד מבתי המסחר הגדולים בעיר. יום אחד אמר לו "מעכיל איציק! מה יהיה בסופך, הרי בן עניים אתה. ואם גם יצאו לך מונטיין גדול בתורה, לשום משרת כלי-קודש לא יתנו לך להגיע מפני שאין לך זכות אבות, ומוצאך מבית עניים פשוטי עם. שמע

היהודים לא שחכו.

בית ננסת הגדול בבוקרשט בירת רומניה

לעצתי, למד מקצוע ושפוט". לא הלפו ימים רבים, ובהנהלת הישיבה בה למד גילו כי מחזיק הוא במילון לשפת המדינה. אך עדיין הוקירוהו כעליו וקראו לו בשם "העילוי מקריווי".

מיכל איציק, שהיה בעל כישרון כתיבה, החל מושך בעט סופרים במקומות שונים. הוא נלקח אחר כבוד לחתן על ידי רבה של אחת העיירות, שהבטיחו כי במלאת ימיו יירש אחריו את כיסא הרבנות. אלא שהשלום לא שרר בביתו הטרי ועד מהרה הגיע למסקנה כי עליו לתת גט פיטורין לזוגתו. אך היא סירבה לקבל גט, וכך מצא עצמו במצב בלתי אפשרי. ברוב צערו ויאשוו החליט לעזוב את בית חותנו הרב ולהסתלק מהעיר לחוק ככל האפשר.

לפרנסתו החליט לעסוק בדרשנות. הואיל והיה דרשן מעולה החל לסובב בעיירות ובכפרים בכל רחבי טרנסילבניה ולדרוש ברבים. כשנודע על משרתו החדשה, היה מי שהחל לפרסם נגדו כרוחם בחתימת רבני הסביבה ואף פנה אל ראשי הקהל שאל יתנו מדרך לכף רגלו בעיירותיהם, ולהכריז ברבים שהוא מסרב לתת גט לרעייתו. משבוע לשבוע הצטמצם מרחב מחייתו עוד ועוד, הגבאים סגרו בפניו את בתי הכנסת ועל הקהל איימו בפקודת חרם, לבל יעזו לבוא לשמוע את דרשותיו.

בצר לו פנה ר' מיכל איציק אל רבני האזור, אך איש מהם לא רצה להתערב בריב לא לו. הוא מצא עצמו בודד ונרדף, מיום ליום הלך וצבר טרוניה מרובה, ויבז בעיניו לשלוח יד לא רק ברודפיו, אלא בכל ראשי העם רבניו ופרנסיו.

בתקופת השואה ירדה עליו רוח נכאים. לבו כאב על אחיו המובלים לתנוי הגזים. אחרי המלחמה, כאשר פניה האמיתיים של 'דת הרחמים' נגללו לו במלוא כיעורם, ניסה לגשש דרכו בחזרה לחיק העם היהודי, הוא התאסף יחד עם היהודים הפליטים סביב בתי התמחו של הקהילה היהודית בבוקרשט. בתחילה הוא לא עורר תשומת לב מיוחדת, אך אט אט החלו אנשים לזהותו ומני אז, בכל מקום שהכירוהו ירקו לעברו והמטירו עליו קריאות זעם. הוא הצדיק עליו את הדין: ראוי אני לכך!"

באותה תקופה בעודו מיטלטל בין משברי ים, חש מנודה מכל העולמות, נשלח לעברו קרש הצלה בדמות ספר קטן, שטרם פגש מעודו. כל מילה הבריקה כבקק אדיר במוחו: "עיקר גדולתו של הקב"ה, שגם הרחוקים ממנו יתברך מאוד, גם הם יתקרבו לעבודתו ובוה נתייקר ונתעלה שמו יתברך למעלה ולמטה. על כן אין לאדם ליאש עצמו מלהתקרב לעבודת ה' מחמת שנתרחק מאוד מה' יתברך על ידי חטאיו המרבים אף שהרבה לעשות רע ח"ו, כי אדרבא, ממנו דייקא יתעלה וישתבח ויתגדל כבודו יתברך ביותר". לימים סיפר מיכל איציק, כי אותו ספר קדוש, הלא הוא 'משיבת נפש', הוא שהחזירו בתשובה שלמה לאביו שבשמים.

גם לאחר שעלה לארץ ישראל, היו מי שזכרו לו את עברו הנמהר. אך בבית המדרש של חסידי ברסלב בירושלים הוא מצא שלוח וחבור. בערוב ימיו כשהתקרב לגיל שבעים, עקר ר' מיכל איציק לטבריה, שם התגורר באחד הכוכים סמוך לבית החיים העתיק, כשהוא ממלא את ימיו בתורה ובתפילה והתבודדות מתוך כבי מטהר, וניזון מארוחות חמות ופירות שהביאו לו יהודים טובים, וכך מתוך תשובה עמוקה עלתה נשמתו למרומים.

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על לקוטי מוהר"ן ח"ב סי' ד' מאמר ב' ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[ג] אף התועלת של הצדקה גדול מאד מאד, כי הצדקה מועלת תמיד, כי צרכי הגוף הם רבים מאד, ואפלו ההכרחיות הם רבים וגדולים מאד: אכילה ושתיה ומלבושים ודירות, שיכולין לבלות ימיו ושניו אפלו על ההכרחיות לבד, והם מונעין את האדם מאד מעבודת הבורא, ואף על פי שגם הם בעצמם הם גם כן עבודת הבורא יתברך, כי הם בחינת אתגרויותא דלתתא, כי 'בעבדא דלתתא אתער לתלפא', כי על ידי כל עסקים ומלאכות שעושים בני אדם, על ידי זה נתעורר אותו הציור של אותו המלאכה למעלה במעשה בראשית, ומביא חיות והארה לאותו הציור של אותו המלאכה של מעשה בראשית שלמעלה, שהוא מבין כנגד אותו העסק והמלאכה, שהאדם עושה למטה בעולם הזה, כי על ידי העסקים והמלאכות שעושים, נעשה על ידי זה בחינת משפן:

כי כל המלאכות כוללים בל"ט מלאכות שהם אבות מלאכות, 'אבות מכלל דאיבא תולדות' (בבא קמא ב.), כי כל מיני מלאכות ועסקים שעושים, כולם כוללים בל"ט מלאכות שהם האבות, והשאר הם תולדות. ול"ט מלאכות הם כנגד מלאכת המשפן, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת מ"ט): 'אבות מלאכות ארבעים חסר אחת כנגד מ, כנגד מלאכת המשפן'. 'וציורא דמשפנא כציורא דעבדא דבראשית' (תקוני יתרו דף יב בהקדמה), והאדם עושה המלאכה, 'וציורא דגופא כציורא דמשפנא' (בהקדמת התקונים שם). נמצא שעל ידי האדם שעושה המלאכה והעסק, על ידי זה נעשה בחינת משפן, פשעושה המלאכה והעסק כראוי, כמו שצריך לעשות, ועל ידי זה נותן חיות והארה למעשה בראשית, והוא קיום העולם. נמצא שגם זה הוא עבודת הבורא:

אף על פי כן אם היה שופע עלינו חסדו, לא היינו צריכים לכל זה, וכו'

סדר המאמר בפשטות

רבינו ממשיך ומבאר שאף על פי שיש קושי בהתחלת נתינת הצדקה, אבל באמת התועלת של הצדקה גדולה מאד כי הצדקה מועלת תמיד, וכדי לבאר עניין זה של תועלת הצדקה, נכנס רבינו לבאר באריכות עניין אחר כביכול, והוא שצרכי האדם הם רבים מאד, עד שיכול האדם לבלות ימי חייו על ההכרחיות לבד, ואע"פ שגם במלאכות שעושים יש תיקון גדול, מי"מ כשזוכים, גם את זה אין צריכים, ואם זוכים לשפע החסד אי"צ כלל לעשות מלאכות, וכדי לזכות לשפע החסד צריך לעשות כלים לקבל את שפע החסד, והכלי הזה נעשה ע"י היראה, ועיקר היראה נעשה ע"י התגלות הרצון, שמתגלה שהכל מתנהג ברצונו יתברך, והתגלות הרצון בפרטות הוא ע"י הימים טובים, אלא שזה תלוי כפי מה ששומעים את קול הקריאה של הימים טובים כי כנגד הארת הרצון שמאיר בימים טובים, יש את החיות רעות שהם חכמי הטבע שמסתירים את הארת הרצון הנ"ל, ועיקר יניקתם הוא כשאין מוסיפים קדושה ודעת בכל יום, שזה בחינת זקנה דסטרא אחרא, ולזה מועיל הצדקה, לתקן את פגם הזקנה, שהוא בחינת הימים שאין מוסיפין בהם קדושה, וממילא ע"י הצדקה זוכים להארת הרצון שע"י זוכים ליראה שע"י נעשה כלי לקבל שפע החסד וע"י אין צריכים לעשות מלאכות, נמצא שתועלת הצדקה גדול מאד, זהו סדר הדברים בפשטות בהמשך המאמר [עד אות ט', ובעזה"י יתבאר פרטי הדברים בהמשך המאמרים, רק מחמת שהפירוש הפשוט מסתיים רק בסוף העניין, בהכרח להזכיר הדברים בקצרה].

המלאכות הם ג"כ עבודת הבורא

ונהג כאן בתחילת העניין, כשמתחיל רבינו לבאר את תועלת הצדקה שע"י זוכים לשפע החסד שעל ידו אי"צ לעשות מלאכות, מדגיש רבינו שבאמת גם המלאכות שעושים הם ג"כ עבודת הבורא יתברך, כי כל המלאכות שעושים כולם כוללים בל"ט מלאכות שהם כנגד ל"ט מלאכות המשפן, וציורא דמשפנא כציורא דעבדא דבראשית, וכך האדם העושה את המלאכה, ציורא דגופא הוא כציורא דמשפנא שהוא כציורא דעבדא דבראשית וע"י, כשעושה את המלאכה כראוי,

לחידודא

לעידוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

תשובה לחידה הקודמת:
"על מה צריך להוסיף עוד בכל יום שירות ותשבחות על זה? ש"אנו צריכין להתחזק מאד מאד בכל יום ובכל עת ובכל שעה לשמח בחלקנו הקדוש ש"אנו לבלי להתנגד על אור קדוש ונורא נזה, המחוקקנו ומאמצנו בשמחת קדשת ישראל המזריכים בדרך האמת וכו". עלים לתרופה שסד הוזהר: חיימקה פיש ירושלים

זכה בשובר זיכוי 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

"צעקת כל אחד ומרידותו עד לשמים יגיע" על מה נאמר?

[שפח]

לחיות עם אור השבת ע"פ הספה"ק 'אוצר הידאה'

לימוד תורה בשבת

לומדים תורה כראוי, בזה מעורר יחודים גדולים למעלה בין האורות שיש בתוך האותיות, ומאותם היחודים נולדים נשמות קדושות, ומתקרבים גרים ובעלי תשובה, כי חורים ניצוצי נשמות אל הקדושה.

[ד] ואומר מוהרנ"ת (ליקו"ה בציעת הפת ה'): שהקדושה הזו מתגלה בעיקר בשבת קודש. כי בשבת ניתנה תורה, והיינו שבשבת זוכים קצת לזכך את הגוף על ידי הרחיצה והמקוה של ערב שבת, וכך אפשר לזכור להידבק לקדושת הפנימית שיש באותיות, ולא להישאר רק באותיות, וְאָז מְמִילָא מְאִירִין כָּל שְׂרָשֵׁי נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַמְשֻׁרְשִׁין בְּהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַל-יְדֵי הָאֵרֶת הַתּוֹרָה שְׁנִתְּנָה בְּשַׁבָּת.

[ה] וְזֶה בְּחִינַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּצַבּוּר בְּשַׁבָּת - וַיֵּשׁ לַכּוּוֹן זֹאת בַּעַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה, לְקַדְוֶשָׁה הַנִּפְלְאָה שֶׁמִּתְגַּלֶּה בְּתוֹךְ הָאוֹתוֹת שֶׁל הַפְּרָשָׁה. וְגַם עַיִן? נִתְקַרְבִּין גְּרִים וּבְעֵלֵי-תְשׁוּבָה, שְׂזָה עֶקֶר כְּבוֹדוֹ וְתִבְרָה.

[ו] וְזֶה בְּחִינַת הַמְּזֻמְרִים שְׁאוּמְרִים בְּכַנְיַסַּת שַׁבָּת: "הָבוּ לָהּ מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים, הָבוּ לָהּ כְּבוֹד וְעֹז, וְכִינֹצָא בְּזָה - כִּי בַתְּפִילַת קַבְּלַת שַׁבַּת לְאַחַר הַרְחִיצָה וְהַמְקוּוֹה בּוֹ רַחְצוּ אֶת הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים, אֲפֹשֶׁר לְהַתְּחַבֵּר יוֹתֵר אֶל הַנִּשְׁמָה, כִּי הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים שֶׁל הַגּוֹף כָּבֵר זָכִים יוֹתֵר, וַיֵּשׁ לְהַתְּעוֹרֵר בְּמִזְמוּרִים אֵלּוֹ לְאַמְרָם בְּכוּוּנָה מִתּוֹךְ רִצּוֹן לְצַאֵת מֵהַלְּכוּךְ שֶׁל הַקְּלִיפּוֹת שֶׁנֶּאֱחָזוּ בּוֹ בִּימֵי הַחֹל, וְלַעֲרֹר בְּמִזְמוּרִים אֵלּוֹ אֶת הָעוֹלָם שֶׁיִּחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה וַיִּכִּירוּ אֶת כְּבוֹד ה'.

[א] מציאות של אדם הוא נשמה, ועליו גוף שמלביש אותו, כמו בגד. וכאשר הגוף מגושם בתאוות, אזי הגוף מכונה בשם 'בגדים צואים' כי דומה לבגד מלוכלך שצריך לנקותו ולזככו. והלכלוך הזה שעל הגוף, מונע מהאדם להיות אדם השלם ביראתו, כי תמיד הגוף חולק על הנשמה ומונע ממנה להרגיש יראה מהש"ת, וכך נקרא בשם 'מחצה', כי אינו מצליח להאיר היראה בשלמות גם על הגוף, אין שלום ביניהם, ועובד את ה' רק עם הנשמה, והגוף נשאר להיות 'בגדים צואים'.

[ב] התיקון לזכך את הגוף נמצא בתורה הקדושה, שהיא חידוש נפלא נורא, כי כל תיבה ותיבה שבתורה היא באמת אור גדול של השי"ת שיוורד ומצטמצם אל תוך תיבות ואותיות. ממש כמו 'אדם' שהוא אור של נשמה אלוקית המלובש בתוך גוף. ואין זה רק כמו משל שאותיות התורה היא כמו אדם, אלא יש קשר גדול ביניהם, כי כל אחד מישראל יש לו חלק בתורה, ונשמתו מושרשת בתורה. וכשלומד תורה בעולם הזה, ואומר מילים של התורה עם גופו המגושם, בזה מעורר את חלקי נשמתו המושרשים בתורה, וכך זוכה לזכך את גופו שלא יהיה כמו בגדים צואים לנשמתו.

[ג] אלא שכמובן תלוי הדבר באיזה קדושה לומד את התורה, כי יש לכוון בעת לימודו לעורר הקדושה הפנימית שיש בתוך האותיות, ולא לראות רק את חיצוניות התיבות, כי בזה דומה הדבר לאדם שמשתכל רק על גופו ולא על נשמתו. וכשאדם לומד תורה בקדושה כזו, או מקשר עצמו לצדיקים שהם

ממשיך למלאכה הארה של אותה המלאכה למעלה בשרשו. ובפשטות כל זה הוא כעין מאמר המוסגר, כלפי מה שמאריך רבינו לכאר שע"י הצדקה זוכים שאי"צ לעשות מלאכות, לזה מדגיש שאע"פ שבאמת גם הם עבודת הבורא, מ"מ יש דרגא שאין צריך גם עניין זה, אבל ממה שמאריך רבינו לכאר דבר זה שהמלאכות עצמם הם עבודת הבורא, נראה שיש כוונה גדולה במה שרבינו נכנס לכאר עניין זה באריכות, וצריך להתבונן בזה.

הארת הדעת הזו היא עצמה בבחינת הארת הרצון

ובאמת מתוך המשך המאמר ניתן להבין שבאמת גם עניין זה עצמו, לזכות לדעת הזו שבכל המלאכות יש עבודת הבורא יתברך, זה עצמו הוא ג"כ בחינת הארת הרצון, וממילא גם הארה זו תלויה בצדקה שעל ידה ממתיקים את ההסתרה שמתגברת ע"י מצח הנחש, וזוכים להארת הרצון שנמשכת ממידת הרחמים העליונים [וכפי שמתבאר בהמשך המאמר].

כי באמת הרי יסוד הארת הדעת הזו, הוא מיוסד על הארת הרצון, לידע שהכל ברצונו יתברך, וממילא מובן שמה שהשי"ת עשה את מציאות המלאכות שיש בעולם, שכל דבר שבעולם נצרך לו מלאכות להשלים תיקונו, וכן מה ששפע הפרנסה בא ע"י המלאכות, כל זה אינו לחינם, אלא יש בו סודות גדולים ונוראים, כי המלאכות עצמם יש בהם תיקונים נפלאים ונוראים, כי ממשיכים על ידם הארה במעשה בראשית וכו"ל.

וכשאדם זוכה להארת הדעת הזו, הרי בזה עצמו זוכה לישועה עצומה ונפלאה, כי עיקר הטרדות והדאגות שיש לאדם, שעיקרם הם מחמת צרכי הפרנסה שהאדם צריך, שבאמת גם ההכרחיות הם רבים מאוד ואפשר לכלות כל ימיו על זה כפי שמדגיש רבינו, ועי"ז נכנס האדם לטרדות ודאגות שמכלים ימיו ומתרחק מאוד מעבודת הבורא יתברך, אבל כשמבין שכל מה שצריך לעשות מלאכות הוא כי זה סדר תיקון העולם, שדייקא האדם יעסוק במלאכות שהם בחינת מלאכת המשכן, ועי"ז ימשיך הארה נפלאה במעשה בראשית, בבחינת הארה מפורש מעשה בראשית, ממילא כל ההסתכלות שלו על המלאכה והפרנסה היא הסתכלות אחרת, ואף כשעדיין לא זוכה למדרגה שאי"צ כלל מלאכה, אלא עדיין צריך לעסוק במלאכה כדי להמשיך שפע של פרנסה, אבל אינו דואג וטרוד, אלא אדרבא עבודתו היא מתוך שמחה ואמונה שיש עבודת הבורא בעצם המלאכות, וממילא יודע שאין השפע תלוי בחריצותו והשתדלותו, אלא ההשתדלות הוא תיקון בפני עצמו, והשפע נמשך מלמעלה כפי מה שנגזר עליו, וממילא הוא דבוק בהשי"ת בעת עסקו במלאכה, ועי"ז גם יש לו פנאי לעסוק בעבודת ה' בפשיטות, בתורה ותפילה, כי אינו טרוד ודאוג, אע"פ שבאמת ההצטרפויות הם רבות, שבאמת אפשר לכלות כל ימיו על זה, אבל ע"י הארת הדעת הנ"ל שנמשכת מהארת הרצון, זוכה ליישוב הדעת ולבטחון ושמחה.

כראוי כמו שצריך לעשות

וממילא מובן מה שמדגיש רבינו שהתיקון נעשה "כשעושה המלאכה והעסק כראוי כמו שצריך לעשות", ולכא"ל לא נתבאר מהו "כראוי", ומהו "כמו שצריך לעשות", אלא שהדבר למד מענייניו שזה עצמו הכוונה כראוי, עם הארת הדעת הזאת שיש בזה עבודת הבורא שע"י עצמו ממשיך את ההארה משרשו.

והנה רבינו מדגיש בזה ג' דברים, ציורא דבראשית, והיינו שיש בכל דבר בבריאה בירור, כי כל סדר הבריאה הוא באופן שכל פעולה יש בה תיקון וביורר, והחלק השני הוא ציורא דגופא שזה באדם הפועל, והיינו שיש כח באדם לפעול, ועי"ז שני הדברים האלו ממשיך את התיקון משרשו שזהו בחינת המשכת המוחין שע"י נשלם תיקון הדבר.

מוגש כאן לראשונה באדיבות מכון מאירת עיניים - פרויקט התורות הקצר - ביאורים. לקבלת השיעורים המוקלטים על לקו"ת סי' ב' - ד' יש לפנות: yofamattar@outlook.co.il 03617116, באדיש בשלוחה 6, בלשה"ק לשמיעת השיעורים על לקו"ת סי' ב' - ד' בקו יעודי בקול הלשון

מושגים בתורה ד' תניינא השגות

פתח של הפתחים

הדרך שכל העולם מקבל את שפע טובו יתברך, צריכה להיות דרך הכלי והצנור, שאם לא כן יש ריבוי אור מחמת שפע טובו ורחמנותו יתברך, ובאמת עיקר רצונו יתברך הוא שהאדם וכל העולם יהיו מקושרים בו יתברך, דבוקים בשורשם, ובשביל זה צריכים שיתקשרו עמו יתברך בפנימיות רצונם, ואף שבכל חלק וחלק מהבריאה יש את שפע אורו יתברך, וכל יום וכל חלק מהבריאה אפשר להתקשר עמו יתברך, אך ההסתרה של אורו יתברך מחמת ריבוי האור גורמת שלא יוכלו להתחבר ולהדבק בו יתברך בעצם הרצון ח"ו, ומשם גם יש יניקה בשורש לנפילת הימים ואחיות הטבע. ושיבויר הטבע ברחמנות אמיתי, מתוך הבחירה ברצונו יתברך, פותחת את פתחי ההתקשרות אליו.

משנכנס אדר מרבין בשמחה

הנה ידוע מה שהזהירנו רביה"ק ומהרנ"ת ז"ע בכל מיני אזהרות לשמח נפשנו תמיד, ומצוה גדולה להיות בשמחה תמיד (ליקו"ת תורה כד), אבל באמת אנו צריכין לימוד איך לשמוח ובמה לשמוח, כי מטבע הדברים אנשים צעירים יכולים לשמוח בקלות, אבל לפעמים אין זו שמחה פנימית ואמיתית, אלא קלילות וכדו', וכבואה כך היא נעלמת, לכן על האדם להשקיע מחשבה והתבוננות במה עליו לשמוח ואיך לשמוח באמת.

שמחה של הבל

יש אנשים שכדי להגיע לשמחה, מחפשים קצת משקה וכו', ובכל שבת ויו"ט מנסים לשתות כדי לשמוח, וכמסופר בסיפורי מעשיות (מעשה יב) שיש כת רע שבחרו לעצמם השמחה וההוללות ולקחו את היין לשמוח בו עיי"ש, ובאמת אין זה שמחה אמיתית כלל, שאין לבו שמח באמת, רק שע"י המשקה שוכח מצרותיו.

וכן יש אדם ששמח במלוי חסרונו, הן חסרון גשמי שהיה חסר לו איזה דבר גשמי ונתמלא אצלו החסרון והוא שמח בזה, וכמו"כ להבדיל אלפי הבדלות יש מי ששמח בשמחה רוחנית, שהיה לו איזה חסרון ברוחניות ונתמלא לו החסרון, שמחה זו אע"פ שבוודאי היא שמחה גדולה, אין זה שלמות השמחה שדברו עליה רביה"ק ומהרנ"ת, שהרי סוף סוף שמחה זו תלוי בסיבה מסוימת, וכשתתלק הסיבה תסתלק השמחה.

שמחת יהדותינו

אכן עיקר השמחה הוא "שמחת יהדותנו" שהאדם שמח בעצם זה שנברא מזרע ישראל, השמחה שנוגד לאם ישראלית, שזהו עצם קדושת ישראל, שהוא שמחה תמידית למעלה מכל העצבות והיגוונות, שמחה שאין שום דבר בעולם שיכול להפריכו, שאם למשל ישמח על יחוס מסוים שהוא נולד לשבט ולמשפחה כזאת הרי אין זה

עומק הפרשה

להלות כדי להרחיב

תמיד וכן הלאה. וביתר עומק מברר רבי נתן שעל ידי מצווה זו הוא מעורר יחוד עליון למעלה והשכינה עולה ומשפיעה מחדש שפע נפלא גם ללווה עצמו שיוכל להחזיר את ההלוואה ולקבל שפע פרנסה מכאן ולהבא. אבל מצד שני יש סכנה גדולה בהלוואה, כשהאדם נהיה לוה הוא עלול ליפול להיות בעל חוב שהוא מדרגה של חסרון ועניות יתירה, כי החובה מהותה עבודה זרה וריחוק, כביכול דן את עצמו לכך חובה [עיין תנחומא לך לך יג], לכן המלוה לחברו צריך להזהר מאד שלא לעשות את ההלוואה בדרך של חוב אלא כעין החלפת השפע - שנותן לו כבעין פקדון את השפע שנתן לו השי"ת עד שירחיב השי"ת ללווה ויוכל להחזיר את ההלוואה.

ההיפך מזה הוא הנושה והמלוה בריבית, שבזה הוא מחזיר את הלווה לדוחק גדול יותר - הן בדחיקת הפרעון, ועל אחת כמה וכמה כשדוחק בו להחזיר גם ריבית. ודוחק זה מפילו ביתר שאת למצב הדחקות והעניות ח"ו. אבל כשמלווה לו כראוי בשמחה בפנים יפות [כמו שפירש רש"י], מתוך דיבורי אמונה שבוודאי עוד ירחיב השי"ת את גבולו ועוד יזכה לפרוע מתוך שמחה והרחבת הדעת, בזה הוא מקיים את המצווה בשלמות והשכינה עולה ומתפארת במצווה זו ומעוררת עליהם שפע רב מן השמים.

(ע"פ ליקו"ת פסח ו, ריבית ג, הלוואה ה, גביית חוב מלקוחות ב)

אם פסך תלוה את עמי את העני עמך לא תהיה לו כנִשָּׂה לא תשימון עליו נֶשֶׁך:

בפסוק זה נאמרנו שלשה מצוות, להלוות לעני בשעת דחקו, לא להיות לו כנושה התובע בחוזה, ולא להוסיף ריבית על ההלוואה. את עומק שלשה מצוות אלו מברר רבי נתן לפי דרכו. כי הנה לכאורה המלוה את העני אינו מועיל לו כל כך, כי הרי בסמוך יצטרך העני להחזיר את ההלוואה, ומה הועיל לו המלוה.

אכן עומק הענין, כי כשיהודי בצרה ודוחק אין הצרה בינו לבין עצמו אלא בעיקר כלפי השי"ת, כי באמת השי"ת רוצה להשפיע לכל אחד מישראל רב טוב עד שיבלו שפתותיו מלומר די, 'אלא שהריעותי מעשי וקפחתי את פרנסתי' (קידושין פב). ועוונותיו של אדם גורמות לו שלא יוכל לקבל את השפע.

ועיקר הצרה היא שדוחק הפרנסה דוחק את דעתו בצמצום הדעת, אינו יכול להודות להשי"ת על חסדו שעשה עמו מאד ומעולם, אינו יכול לבקש מהשי"ת שיזכה לתקן את מעשיו, אינו יכול להתחזק באמונה ובטחון שבוודאי השי"ת יושיע אותו, אלא כל הסתכלותו מכוונת כלפי השפע מאין יבוא עזרו, ועל אחת כמה וכמה כשאינו זוכר שעזרו מעם השי"ת לבד אלא שתולה את יתרו בבלוני ואלמוני ומתרחק לגמרי מהשי"ת.

כשבא אדם ומלוה לו ממון הוא פותח את דעתו וקעת הוא פנוי לשוב ולזכור בחסדי השי"ת, לבקש ממנו מתוך הרחבת הדעת באמונה וביטחון שבוודאי יעזור לו

עומדים צפופים ומשתחוים רווחים

אחד מהניסים שהיו בבית המקדש, שביום הכיפורים היו עומדים צפופים ומשתחוים רווחים, כדי שכל אחד יתוודה להשי"ת, ללא שחבירו ישמע אותו, (ב"ר פ"ה ז', יומא כא. ברש"י ד"ה משתחוים). ולכאורה יש להבין, למה היו עומדים צפופים, מדוע שלא יהיה נס לעמוד ברווח.

אלא שבאמת עם ישראל הם אחד, ובפנימיות לבבם, שוכן ומאיר אור אלוקי הבער עד אין סוף, ומצד האלקות שבלבם אין שום הבדל בין אחד לאחד. וכל ההבדל בין אחד לחבירו, הוא מצד הפעולות איך כל אחד מצמצם את עצמו להמליך את ה' בפועל לפי הכלים והכשרונות שה' חנן אותו.

ולכן, בשביל שכל אחד יקשר את עבודתו הפרטית להשי"ת, היו צריכים בתחילה לעמוד צפופים, בכדי למשוך תחילה אור מהכלליות שלהם שהם קשורים כאחד ממש להשי"ת, ורק' מתוך כך היו יכולים כל אחד לצאת למעשה להשרות שכירתו בעוה"ז ע"י עבודתו הפרטית - להתוודות ברווח בלי להסתכל אחד על השני.

ומתוך דברים אלו, מעלה מהרנ"ת חידוש נורא (ליקו"ה תפילת המנחה ז' - י"ד), שהוא הסיבה שאסור לספור את עם ישראל, מחמת סכנת מגיפה ר"ל. כי כל עם ישראל הם אחד ואיך אפשר לספור אותם במנין, כי ב'אחד' אין מספר. ואם נספור ונמנה אותם מצד החלק החיצוני שבהם, שהם כשרונות ודעות שונים אחד מחבירו, יהיה בזה סכנה, כי כשנחשיב אותם רק לפי החיצוניות שלהם, נפריד אותם מהחיבור האלוקי.

והשאלה הזו היא דילמה אמיתית בחינוך, איך מסתכלים על כיתה או משפחה. אם נתייחס לפנימיות הנשמה היהודית, אזי כולם שווים ואין לנו מה לחנך אותם, כי אין הבדל בין אחד לחבירו. מאידך, אם נתייחס לכשרונות והמידות ומעשים שלהם, נוכל לבוא ח"ו לסכנת מגיפה, להפריד את הילד מהאור שבפנימיותו, בפרט כאשר אינו מתנהג כראוי.

והתשובה היא, מותר לספור כל אחד בפרטיות רק באופן בו השי"ת ספר ומנה את ישראל במדבר, כי כשהשי"ת רצה לראות העבודה הפרטית של כל אחד איך ממליכו בעוה"ז, הוא ספר ומנה אותם לפי נדבת ליבם למשכן, כי במשכן ראו שאמנם כל הכח של עם ישראל להשרות שכירתו היא רק לפי נדבת ליבו ועבודתו הפרטית של כל אחד, אך כל זאת רק מחמת שכולם יחד קשורים בפנימיותם לאור אין סוף המאיר במשכן - בבחינת 'עומדים צפופים ומשתחוים רווחים'.

כלומר, אסור לספור יהודים כבודדים, רק באופן שזוכרים את הקשר שלהם למשכן ה' בעוה"ז. אשר שם עם ישראל הם בסוד 'עומדים צפופים ומשתחוים רווחים' - בתחילה להתבונן ולראות שלכולם יש קשר פנימי למשכן ה', ומצד זה כל הכיתה והמשפחה שווים, ורק כאשר המחנך עולה להתחבר לפנימיות הכללית של כולם יחד, אז, יוכל להתייחס לכל אחד בעבודתו בפני עצמו, כי בפועל המשכן נבנה על ידי נדבת לב הפרטי של כל אחד.

מתחדשים

◆ וְטַהַר לְבַבְךָ בְּאֵמֶת: בשבת קודש זו - פרשת משפטים, מסתיימים להם ימי ה'שובבי'ם' המסוגלים ביותר לקדושה וטהרה. נוהג קדוש ונפלא הנוהג לאחרונה ע"י מנהיגי קהילות ישראל, לקיים "שבת טהרינו" באחד משבתות אלו, לטהר נפשנו ולשמוח בשמחת יהדותנו אל מול מוקשי הטכנולוגיה אשר כבר רבים חללים הפילה, לגדור גדר ולבצר סייג, ולבזו לעולם הזה ולהבליז בכוחו של זקן דקדושה. בשבת זו - האחרונה מימי השובבי"ם - קהילות רבות מחסידי ברסלב ובפרט מעיר בית שמש וערים נוספות, נמנו וגמרו להתחזק יחד אל מול המשחית, ולוואי שבאיתערותא לדלתא איתער לעילא, שיערה עלינו רוח טהרה ממרומי לקדשינו ולחיותינו כיום הזה בהשראת השכינה בליבנו, אמן.

◆ התורה הזמנית: בימים אלו החלו אלפי העמלים בתורות רביה"ק זיע"א (מסלול 'תמימי דרך') לעסוק בתורה ד' שבלקוטי מוהר"ן תנינא. חוברות מפוארות מופצים בבתי הכנסת של חסידי ברסלב, הכוללים ליקוטים ופירושים נפלאים על התורה. ליקוטי תפילות על תורה זו: ח"ב, ד. ליקוטי הלכות: ר"פ לתפילה ו | קריאת התורה ד | קדיש א | ברכת הריח ו'פ | ג | תפילת המנחה ב | שבת ב | חול המועד ג | יו"ד: דגים ג | כלי היין א | גילוח ב | פדיון בכור ד | תרומות ומעשרות ב | חו"מ: ערב ג | שומר שכר ב.

◆ במסלול "לטייל בתורה" בו כידוע עוסקים זמן רב יותר על כל תורה, עדיין ממשיכים במרץ את תורה ב' תנינא, כולל מבחני סיכומים, חוברות מיוחדות לתוספת העמקה, ולקראת סגירת פרויקט החידושים מהציבור בסוף החודש. אשרי העם שככה לו!

י"ל ע"י מכוני עלה לתורה
בבל עניין או להצטרפות למועדים בדוא"ר:
A028080148@GMAIL.COM
02-8080148
מקסו או הודעה קולית:
02-8080148
במקומים מיוחדים: 053-3175211 | 054-8591148
המערבת נסגרת מדי יום ראשון בשעה 19:00
לתרומות ורכישת נכס עלה לתורה, בנק
מדינת ישראל, סניף 725, חשבון 36645.

החיזוק השבועי

מי שיש לו אמונה - חייו חיים, והוא מבלה ימי חייו בטוב תמיד. כי כשהולך לו פראי ויש לו טוב, בודאי טוב לו. ואפילו כשאני כה (דהיינו שאני מרגישה לו כסדר ויש לו יסודין ח"ו) גסרן טוב, כי הוא בטוח שאני ע"י פייבן השם יתברך ורחם עליו להפא ויטיב אתריתו. כי מאחר שהכל מאתו יתברך בודאי הכל לטובה. אבל מי שאין לו אמונה ח"ו, חייו אינם חיים כלל, כי תהא כשעובר עליו איזה רעה שוב אין לו שום חיות, כי אין לו בשה לנחם עצמו כלל, מאחר שאין לו אמונה כלל, ואין לו שום חיות ושום טוב, מאחר שהולך בלי השם יתברך וכלי השגחה רחמנא עליו. אבל על ידי אמונה מה טוב ויפה החיות שלו כנ"ל:

(שיחות הר"ן נג)

יהלום
כי גם בעולם הזה הכל רואין
כי רק מי שיש לו אמונה
חייו חיים אמתיים:
(ליקוטי הלכות ברכות הששה ה, ב)

לכבוד הבה"ח המחפש לכוון מחשבתו להשי"ת!

בהמשך למה ששאלת האם צריך לחשוב פנימיות כוונת המצוות המבוארים בספרי רביז"ל, או שמא צריך לקיים המצוות בעשייה לבד, בתמימות ובפשיטות ללא שום מחשבה מיותרת. כבר באגרת הקודמת התחלנו לבאר, שאין זה נכון לפרש את המושג 'תמימות ופשיטות', כאילו שאסור לכוון במחשבה. ההיפך, 'תמימות' הכוונה להתחבר במחשבתו לאמת הפשוטה של המצוות. ונבאר במשלו: תאר לך שאתה יושב בחושך, ודמות אדם לפניך. אתה מנסה להבין מי הדמות, יש צד לומר 'ראובן', אך יש צד חזק שהוא שמעון. אתה שומר מרחק עד שיתברר האמת. אולי תנסה לדבר איתו, ותוך כדי דיבור להתבונן מי הוא ומה מהותו, אך ודאי שלא תעורר הרגשות של קיבה כלפיו. ולפתע, נעשה אור, ואתה מגלה לפניך אחד מצדיקי הדור, אתה רואה אותו בעיניים, בלי סברות ועיונים, המציאות נתייחה פשוטה אצלך. ואז, בלי להתאמץ, מתעוררות בליבך הרגשות של אהבה, יראת כבוד, שמחה של קיבה וכו'. הכל מסיבה אחת: ראת את האמת הפשוטה, והאמת היא אחת, היא המציאות בעצמה. נמשך במשלו: במקרה שעדיין חושך, ואיך יודע מי הדמות שלפניך, והנה בא לפניך אדם גדול המוחזק כדובר אמת, ואומר לך שאתה דמות נטרתת היא אותו צדיק ידוע. בבת אחת בלי הרבה עיונים, מתיישבת

הלכה פסוקה מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א | מוצ' בעיר בית שמש יצ"ו

דיני נקוי עור ומוצרי פלסטיק בשבת

א. בגד או כלי העשוי מעור, וכן ג' לגבי סחית דברים אלו או לנערם בהצדקה כדי להסיר מהם את המים [שדינו כפסחית], הדין כה: דבר העשוי מניילון [כגון נעור מעיל גשם או הניילון של הכובע] - מתיר לעשותו כן בשבת, פיון שאינו בולע כלל. אבל 'עור' אסור לסחוט. ונראה שהוא הדין לגבי נערו בחקיה. ד. אף באופן שאמרנו שאפטר לנקות את הנ"ל - יש להזהר בדברים אלו: (א) התירו לנקות דוקא אם הלכלך עדין לח שלא נתבש. אבל אם הוא יבש כמו: 'בין', חתיכת תפוח אדמה, שעועית שלא נתמעכו היטב מהבטול וכדומה - מתיר להסירו רק אם יש אפשרות להורידו בשלמותו, אבל אסור להסיר את הלכלך באופן שיתפורר, מישום אסור 'טוחו'. אבל אם הוא מדבר שהיה טחון כבר אף שעתה נעשה טוב גוש, כגון 'דיסה' 'טחינה' 'קישקע' 'אבקת ספר' וכדומה - מתיר אף לפורו. (ב) אסור להניח אותו להתבש ליד מקור חם שיכול להתחמם שם בשעור של 45-40 מעלות צלזיוס. (ג) מתיר לנקות רק כשהפנה היא להשתמש בדבר בשבת זו, אבל